

Laki

ruokahallinnon tietovarannosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisia toimenpiteitä, unionin rahoittamia maaseudun kehittämistoimia ja näitä täydentäviä kansallisia toimenpiteitä koskevia hallintotehtäviä sekä elintarvikkeiden ja maa-, puutarha- ja metsätalouden tuotantoposten turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvinterveyden edistämistä, valvontaa ja tutkimusta koskevia hallintotehtäviä varten pidettäviin rekistereihin ja muihin mainittuihin tehtäviin liittyviin tietoaaineistoihin (*ruokahallinnon tietovaranto*).

Mitä tässä laissa säädetään, ei vaikuta viranomaisten velvollisuuksiin pitää asiarekisterejä niiden käsittelyssä olevista ja olleista asioista.

Tämä laki ei koske vapaaehtoisuuden perusteella tilastotarkoitukseen kerättyjä tietoja.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Jollei tässä laissa toisin säädetä, tietojen ja asiakirjojen julkisuuteen ja niiden luovuttamiseen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sekä viranomaisen asiakirjojen tiedonhallintaan julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annettua lakia (906/2019).

Henkilötietojen käsittelyyn ei sovelleta luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679, jäljempänä *yleinen tietosuoja-asetus*, 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtaa.

Tätä lakia ei sovelleta, jos muussa maa- ja metsätalousministeriön toimialan lainsäädännössä säädetään toisin.

3 §

Ruokahallinnon tietovarannon käyttötarkoitus

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavat viranomaiset ja julkista hallintotehtävää hoitavat tahot käyttävät ruokahallinnon tietovarantoa mainittujen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa seuraaviin tarkoituksiin:

- 1) tukien hakemiseen, hallinointiin ja valvontaan;
- 2) lainsäädännön noudattamisen valvontaan;
- 3) viranomaisen toimeenpano-, suunnittelu-, selvitys-, tilastointi- ja tutkimustehtäviin.

Lisäksi ruokahallinnon tietovarantoa käytetään kasvinjalostajanoikeudella suojatun lajikkeen viljelystä maksettavan korvauksen perintään.

4 §

Rekistereihin talletettavat tiedot

Ruokahallinnon tietovarannon rekisteriin voidaan tallettaa luonnollisen henkilön tunnistetiedot, yritys- ja yhteisötunnus sekä asiakkaalle annettu rekisteritunnus.

Lisäksi ruokahallinnon tietovarannon rekisteriin voidaan tallettaa tiedot, jotka ovat tarpeen asioiden käsittelemiseksi, ratkaisemiseksi ja valvomiseksi laissa ja Euroopan unionin lainsäädännössä sekä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa säädetyllä tavalla.

5 §

Rekistereihin liittyvät vastuut

Ruokavirasto, aluehallintovirasto, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä kunta ovat ruokahallinnon tietovarannon yhteisrekisterinpitäjiä. Ruokavirasto vastaa rekisterien yleisestä toiminnasta ja käytettävyydestä, tietojen eheydestä, suojaamisesta ja säilyttämisestä sekä rekistereihin liittyvien palvelujen teknisestä toteuttamisesta.

Kukin rekisterinpitäjä vastaa käsittelyvastuullaan olevien tietojen yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua täsmällisyydestä, 16 artiklan mukaisesta tietojen oikaisemisesta sekä 32 artiklan 4 kohdan mukaisista toimenpiteistä henkilötietojen käsittelyyn osallistuvan henkilöstön ohjeistamiseksi ja kouluttamiseksi henkilötietojen turvalliseen käsittelyyn. Kukin rekisterinpitäjä toteuttaa yleisen tietosuoja-asetuksen 15 artiklan mukaista rekisteröidyn oikeutta saada pääsy omiin tietoihin hallussaan olevien tietojen osalta. Ruokavirasto vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista.

Edellä 1 §:ssä säädettyjä tehtäviä hoitavat muut viranomaiset ja julkista hallintotehtävää hoitavat tahot kuin rekisterinpitäjät päivittävät ja käsittelevät ruokahallinnon tietovarannon rekisterien tietoja säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa Ruokaviraston toimiessa rekisterinpitäjänä. Tietoja rekisteriin tallettanut viranomainen tai taho on vastuussa tallettamiensa tietojen oikeellisuudesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ruokahallinnon tietovarannon rekisterien hallintoon liittyvistä rekisterinpitäjien ja 3 momentissa tarkoitettujen muiden viranomaisten ja tahojen vastuista.

6 §

Tietojen luovuttamisesta päättäminen

Ruokahallinnon tietovarannon tietojen luovuttamisesta voi päättää se 1 §:ssä säädettyjä tehtäviä hoitava viranomainen tai taho, jonka käsiteltävänä olevaan tai olleeseen asiaan viranomaisen hallussa olevat tiedot liittyvät. Tietojen luovuttamisesta päättämiseen sovelletaan muutoin, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Ruokavirasto voi päättää teknisen rajapinnan ja katseluyhteyden avaamisesta ruokahallinnon tietovarannon rekisteriin, jos pyyntö koskee tietoja, jotka ovat Ruokaviraston lisäksi myös yhden tai useamman muun 1 §:ssä tarkoitettuja hallintotehtäviä hoitavan viranomaisen tai tahon hallussa. Lisäksi se voi tuottaa ja luovuttaa ruokahallinnon tietovarannon tiedoista tietoa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 21 §:n mukaisesti.

7 §

Hallinnonalan viranomaisten keskinäinen tietojenvaihto

Jos viranomainen 1 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saa julkisia tietoja, joiden se arvioi voivan johtaa toisen viranomaisen toimenpiteisiin elintarvikkeiden tai maa- tai metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden, eläinten tai kasvien terveyden, eläinten hyvinvoinnin taikka tukien hallinnoinnin varmistamiseksi, sen tulee ilmoittaa tiedoista toimivaltaiselle viranomaiselle.

8 §

Tietojen luovuttaminen salassapitosäännösten estämättä muille viranomaisille ja kansainvälisille toimielimille

Ruokahallinnon tietovarantoon sisältyviä tietoja saadaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa ulkomaan viranomaiselle ja toimielimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tätä edellytetään.

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuja hallintotehtäviä hoitava viranomainen voi lisäksi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä ruokahallinnon tietovarannon tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) esitutkintaviranomaisille rikosten ennalta estämistä, paljastamista, selvittämistä ja syyteharkintaan saattamista varten;
- 2) syyttäjälle Syyttäjälaitoksesta annetun lain (32/2019) 9 §:ssä säädettyjä tehtäviä varten;
- 3) rahanpesun selvittelykeskukselle rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain (445/2017) 2 §:ssä säädettyjä tehtäviä varten;
- 4) Verohallinnolle Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 2 §:ssä säädettyjä tehtäviä varten;
- 5) työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006) tarkoitettulle työsuojeluviranomaiselle työsuojelua koskevia lakisääteisiä valvonta-tehtäviä varten.

9 §

Tuensaajien julkaiseminen

Ruokavirasto julkaisee ruokahallinnon tietovarannon tietojen perustella tuensaajat ja saadut tuet Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti.

10 §

Eräiden paikkatietojen julkaiseminen ja luovuttaminen

Paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) säädetään viranomaisten velvollisuudesta saattaa paikkatietoaineistoja ja -palveluja yleisesti käytettäviksi.

Paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa säädettyjen avoimuusvelvoitteiden toteuttamiseksi Ruokavirasto voi sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa ja 16 §:n 3 momentissa säädetään, julkaista seuraavia ruokahallinnon tietovarantoon sisältyviä julkisia paikkatietoja yleisessä tietoverkossa aineiston katselua tai lataamista varten:

- 1) peltolohkoja koskevat tiedot;
- 2) tukihakemuksissa ilmoitettavat ja hakemuksen käsittelyssä syntyvät kasvulohkoja koskevat tiedot;

3) lohkoja koskevat rekisteröintitunnukset.

Julkaistaviin tietoihin ei saa sisältyä eikä hakuperusteena käyttää maatilän rekisteröintitunnuksia eikä henkilön nimiä, osoitteita, muita yhteystietoja tai sellaisia muita tietoja, joista luonnollinen henkilö voidaan suoraan tunnistaa.

Ruokavirasto voi lisäksi pyynnöstä luovuttaa 2 momentissa tarkoitettuja paikkatietoja tarvittaessa yhdistettyinä luonnollisten henkilöiden nimiin ja muihin yhteystietoihin sekä maatilojen rekisteröintitunnuksiin sellaista toimintaa varten, jonka tavoitteena on maataloutta ja yhteiskuntaa hyödyttävien muiden kuin suoramarkkinointiin liittyvien paikkatietoon perustuvien palvelujen kehittäminen ja tarjoaminen edellyttäen, että toiminnassa ei julkaista luonnollisten henkilöiden suoria tunnistetietoja yleisessä tietoverkossa 3 momentin vastaisesti eikä luovuteta rekisteröityjen tunnistetietoja sivullisille. Luovutettuja tietoja saa käyttää vain siihen käyttötarkoitukseen, johon ne on luovutettu.

11 §

Julkisen ympäristötiedon luovuttaminen

Ruokahallinnon tietovarannosta saa sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 13 §:n 2 momentissa ja 16 §:n 3 momentissa säädetään, pyynnöstä luovuttaa julkisia ympäristötietoja ilman että pyyntöä tarvitsee perustella. *Ympäristötiedolla* tarkoitetaan:

1) ilman, veden, maaperän, maa-alueiden, maiseman ja muiden vastaavien ympäristön osaluokkien tilaa ja keskinäistä vuorovaikutusta sekä biologista monimuotoisuutta koskevia tietoja;

2) tietoja 1 kohdassa tarkoitettuihin osa-alueisiin tai biologiseen monimuotoisuuteen vaikuttavista tai todennäköisesti vaikuttavista tekijöistä, suunnitelmista ja toimenpiteistä sekä suunnitelmia ja toimenpiteitä koskevista taloudellisista analyyseistä ja oletuksista;

3) elintarvikkeiden ja ympäristön turvallisuutta ja terveellisyttä koskevia tietoja siltä osin kuin 1 tai 2 kohdassa mainitut seikat vaikuttavat tai voivat vaikuttaa niihin.

Pyydettäviä tai luovutettavia ympäristötietoja ei saa yksilöidä maatilän rekisteröintitunnuksen perusteella eikä henkilön nimen, osoitteen, muun yhteystiedon tai sellaisen muun tiedon perusteella, josta luonnollinen henkilö voidaan suoraan tunnistaa.

Luovutuksensaajalle tulee ilmoittaa, että henkilötietojen suojaa koskevat säännökset tulevat sovellettaviksi, jos ympäristötietoja yhdistetään luonnollisia henkilöitä koskeviin tietoihin.

12 §

Tietojen poistaminen rekisteristä

Jollei laissa toisin säädetä, henkilötiedot poistetaan ruokahallinnon tietovarantoon sisältyvästä rekisteristä viimeistään kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun asiakasta koskevia tietoja on viimeksi käsitelty. Tietoa ei kuitenkaan poisteta, jos tiedon säilyttäminen on välttämätöntä lakiin perustuvan tehtävän hoitamiseksi, vireillä olevan asian takia tai Euroopan unionin tai muun lainsäädännön mukaisen tarkastuksen suorittamiseksi taikka jos Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään tiedon säilyttämistä. Tieto on poistettava rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun käsittelylle ei ole laissa säädettyä perustetta.

13 §

Vastuu tietoaaineistojen arkistoon siirtämisestä koskevasta suunnittelusta ja tuhoamisesta

Ruokavirasto huolehtii tietoaaineistojen arkistointia tai tuhoamista koskevasta suunnittelusta sekä tietoaaineistojen säilytysaikojen määrittämisestä ja tuhoamisesta niiden rekistereiden osalta,

joita pidetään Ruokavirastosta annetun lain (371/2018) 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen maksajavirastotehtävien hoitamista varten. Muilta osin tehtävistä huolehtii se rekisterinpitäjä, jonka käsittelyvastuulle tiedot kuuluvat, jollei rekisterinpitäjien kesken erikseen sovita, että Ruokavirasto huolehtii tehtävistä muun rekisterinpitäjän puolesta.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021.

Tällä lailla kumotaan maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmästä annettu laki (284/2008).

Tämän lain tultua voimaan tarkoitetaan muussa laissa tai asetuksessa olevalla viittauksella kumottuun lakiin tätä lakia ja viittauksella maaseutuelinkeinohallinnon tietojärjestelmään ruokahallinnon tietovarantoa.

Turussa 18.6.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä